

Introduction

1. An English translation (legal?) <http://maxima-library.org/knigi/knigi/b/314361?format=read>

2. Gershom Scholem, *Reflections on S. Y. Agnon*, Commentary Magazine Dec. 1967

<https://www.commentarymagazine.com/articles/reflections-on-s-y-agnon/>

Agnon began by writing short stories, and it is in this mode that he has achieved a perfection which leaves the reader breathless. More than twenty years of intense productivity passed before he published his first long book... The secret of their perfection lies in Agnon's compression of an infinite wealth of detail into infinitesimal space. Unsurpassed in this respect are his masterpieces of fiction in the third volume of his collected writings; many of these tales are suffused with an atmosphere of immense sadness, while at the same time they hold out a promise of consolation. There is, for example, the story of Azriel Moshe the Porter, an ignoramus who grows enamored of the books in the great library of the Beth Hamidrash and teaches himself the titles of all the books whose contents he will never be able to grasp; this Azriel Moshe becomes the keeper of the library, dying a martyr's death while shielding the books with his body in the hour of persecution. Another story concerns an impoverished vinegar maker, all alone in the world, who saves up diligently in order to make his way to the Holy Land; uncertain as to where he should hide his money for safekeeping, he places it in an almsbox under a crucifix on the road. Upon coming finally to fetch his cache, the vinegar maker is arrested for robbing sacred funds. He is imprisoned and condemned to die, but is visited in his cell by "that man," as Jesus is called in Hebrew, who takes him to Jerusalem, where he is found dead by his compatriots.

3. במעגלי צדק, Feb. 26 1960, quoted in Erel Abramson, *מכתב גלוי לש"י עגנון*

עם הופעתו העיר עליו ד. סדן (אז: שטוק), כי יש בו משום מזומט עם אותו האיש. ח. גרינברג הזכיר בגינו בין הנזקקים לנושא ישן באהבה, עם היותך יהודי דתי, בפולמוס אש, שגרינברג עמד בו לצדו של אש ונצרנותו. שוב הזכיר בגינו חיים ליברמן, באותו פולמוס, לגנותך. מרן הגרי"א הרצוג זצ"ל ביקשך לחזור כך מאותו סיפור ולגנוז. גם פרשנך המובהק, פרופ' ד"ר ב. קורצווייל לא מצא פירוש מניח את הדעת לסיפור זה...

4. Interesting papers related to the story

- Erel Abramson, במעגלי צדק, <https://agnonhouse.org.il/wp-content/uploads/2017/09/Avramson-Maaglei-Tzedek.pdf>
- Prof. Sidra DeKoven Ezrahi, *Agnon's Jerusalem*, https://library.osu.edu/projects/hebrew-lexicon/02005_files/02005230.pdf
- Prof. Tzvi Harkavy, אפולוגטיקה אד-אבסורדום, <https://agnonhouse.org.il/wp-content/uploads/2017/09/Harkavi-Maaglei-Tzedek.pdf>
- Prof. Roman Katsman, מבחן מקרי בשני תרבותי וסמיוזיס תרבותי בשני מקרי מבחן, <https://agnonhouse.org.il/wp-content/uploads/2018/11/23361197.pdf>
- Prof. Roman Katsman, *The Time of Cruel Miracles: Mythopoesis in Dostoevsky and Agnon*, https://books.google.ca/books?id=K_AZAQAIAAJ
- Prof. Louis Landau, על 'מעגלי צדק' לש"י עגנון – דפוסים עממים ושבירתם, <https://agnonhouse.org.il/wp-content/uploads/2017/09/Landau-Maaglei-Tzedek.pdf>
- Rabbi Jeffrey Saks, <https://www.youtube.com/watch?v=JuGD7YHOW6w>

The Story

5. A life of circles

- 3 repetitions of "five days per week" (383, 383, 386)
- 5 repetitions of splitting the funds (384, 384, 385, 385, 386)
- 3 repetitions of "In the process, many years passed" and similar clauses (384, 385, 386)
- A life of a loop, a la Job 1:21
- And he cannot break out of the circle, until the circle breaks (385, 386)

6. Shemuel II 18:14

...ויקח שלשה שקבטים בכפו ויתקעם בלב אבשלום...
...And [Yoav] took three spears in his hand, and he stabbed them into the heart of Avshalom...

7. Talmud, Rosh HaShanah 33b

"שיעור תרועה כשלש יבבות" - והתניא "שיעור תרועה כשלשה שברים!"...! מר סבר גנוחי גנח ומר סבר ילולי יליל.
"A *teruah* is as long as three *yevavot*." But we have learned, "A *teruah* is as long as three *shevarim*!"... One said [a human wails] by groaning, and one said by ululation.

8. Shemot 15:25

ויצעק אל ד' ויורהו ד' עץ וישלף אל המים וימתקו המים...
And he cried out to Gd, and Gd showed him wood, and he threw it into the water, and the water sweetened.

9. Talmud, Yoma 20b-21a

שלש קולות הולכין מסוף העולם ועד סופו ואלו הן: קול גלגל חמה, וקול המונה של רומי, וקול נשמה בשעה שיוצאה מן הגוף. ויש אומרים אף לידה. ויש אומרים אף רידייא ובעו רבנן רחמי אנשמה בשעה שיוצאה מן הגוף ובטולה.
Three sounds travel from one end of the world to the other: The sounds of the solar sphere, the sound of the multitudes of Rome, and the sound of the soul leaving the body. And some say of birth. And some say of Ridiya [the *malach* of rain]. And the sages prayed regarding the soul leaving the body, and halted it.

10. Midnight rooster?, <https://blogs.scientificamerican.com/anthropology-in-practice/what-time-does-the-cock-crow/>

11. Mishnah Succah 2:9

ירדו גשמים מאימתי מותר לפנות? משתסרה המקפה. משלו משל למה הדבר דומה? לעבד שבא למזוג כוס לרבו ושפך לו קיתון על פניו:
When rain descends, at what point may one leave? When food is ruined. They compared it – what is this like? A slave who comes to dilute his master's cup, and the master pours his pitcher before him ("on his face").

The Human Layer: Satire of Human Justice

12. Talmud, Bava Metzia 83b-84a

אמר [ר' אלעזר ב"ר שמעון] תא אגמרך היכי תעביד... אישתמע מילתא בי מלכא, אמרו "קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרונקא!" אתיוה לרבי אלעזר ברבי שמעון וקא תפיס גנבי ואזיל.
שלח ליה רבי יהושע בן קרח: "חומץ בן יין! עד מתי אתה מוסר עמו של אלקינו להריגה?" שלח ליה, "קוצים אני מכלה מן הכרם." שלח ליה, "יבא בעל הכרם ויכלה את קוציו"...

Rabbi Elazar ben Rabbi Shimon advised a government police officer [regarding how to catch a thief]... Word of this was brought to the government, and they said, "Let the reader of the scroll be the one to carry it out!" They brought Rabbi Elazar ben Rabbi Shimon, and he caught thieves.

Rabbi Yehoshua ben Karchah sent to him: Vinegar, son of wine! How long will you pass the nation of our Gd to be murdered?! Rabbi Elazar ben Rabbi Shimon responded: I am eliminating thorns from the vineyard. He replied: Let the Owner of the vineyard come and eliminate His own thorns...

13. Kohelet 3:16

ועוד ראייתי תחת השמש מקום המשפט שמה הרשע ומקום הצדק שמה הרשע:
And I have also seen beneath the sun: In the place of judgment, there is wickedness, and in the place of righteousness, there is the wicked.

Religious Layer 1: An ode to the simple Jew

14. Rabbi Yosef G. Bechhofer, *Forks in the Road: Old Divisions, Modern Ramifications*

<http://www.aishdas.org/rygb/forks.htm>

The Piasczner writes that the *Besht* radically changed the world by affording much wider access to *dveykus* - a strong awareness of connection - with G-d. Prior to the advent of *Chassidus*, accomplishing *dveykus* required an individual to access the secret world of the *Mekubbalim* (Kabbalistic masters). The prerequisites for initiation into those secrets and

that society were harsh and demanding. Fasting, self affliction, separation from general society, and other forms of ascetic behavior were required. Only those who had undergone such preliminaries, and had then been accepted as the select students of the Masters of each generation, could access the body of wisdom and practice that allowed one to relate to G-d in a powerful and direct manner.

The *Ari* (the great 16th century Kabbalist, R. Yitzchak Luria) and the *Or HaChaim HaKadosh* (the great 17th century commentator, R. Chaim b. Attar) began to ease access to this body of knowledge and practice, a point not lost on the *Chassidim*, who cherish the works of these individuals. It was the *Besht*, however, who completed the revolution. From the perspective of the *Chassidim*, the *Besht* was the first to introduce the means and tools for even the most common, simple Jew to experience *dveykus* to G-d. (An integral feature of *Chassidus* is the Chassidic tale. One of the focal themes of those tales is the capacity of even the most ignorant Jew, who is but sincere and pure hearted, to connect to G-d and stir the Heavens to a greater extent than the most accomplished scholar and saint.)

15. Melachim I 18:42

וַיַּעֲלֶה אַחָאָב לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְאַלְיָהוּ עָלָה אֶל רֹאשׁ הַכַּרְמֶל וַיִּגְהַר אַרְצָה וַיִּשֶׁם פָּנָיו בֵּין בְּרָכָיו:

And Achav ascended and ate and drank, and Eliyahu ascended to the top of Carmel, and he lowered himself to the ground, and he placed his face between his knees.

16. Teshuvot haGaonim, Mussafia (Lyck) edition 99

ושמא אתה יודע כי הרבה מן החכמים היו סוברים כי מי שהוא הגון בכמה מדות זכורות ומבוארות כשמבקש לצפות במרכבה ולהציץ בהיכלות של מלאכי מרום יש לו דרכים לעשות שישב בתענית ימים ידועים ומניה ראשו בין ברכיו ולוחש לארץ שירות ותשבחות הרבה שהן מפורשות.

And perhaps you know that many of the scholars thought that one who is proper in many of the identified and clarified traits, when he wishes to look upon the Merkavah and to gaze into the *Heichalot* of the celestial *malachim*, there are ways, fasting on known days, placing his head between his knees and chanting to the ground many songs and praises which are clarified.

17. Talmud, Berachot 34b

ושוב מעשה ברבי חנינא בן דוסא שהלך ללמוד תורה אצל רבי יוחנן בן זכאי וחלה בנו של רבי יוחנן בן זכאי אמר לו "חנינא בני, בקש עליו רחמים ויחיה," הניח ראשו בין ברכיו ובקש עליו רחמים ויחיה. אמר רבי יוחנן בן זכאי: אלמלי הטיח בן זכאי את ראשו בין ברכיו כל היום כולו לא היו משגיחים עליו! אמרה לו אשתו, "וכי חנינא גדול ממך?" אמר לה: לאו, אלא הוא דומה כעבד לפני המלך ואני דומה כשר לפני המלך.

And further, once Rabbi Chanina ben Dosa went to study with Rabban Yochanan ben Zakkai, and [Rabbi Yochanan's] son was ill. He said, "My son, Chanina, pray for mercy for him and he will live." He placed his head between his knees, asked for mercy, and he lived. Rabban Yochanan ben Zakkai said: Had Ben Zakkai pressed his head between his knees all day long, they would not have paid attention to him! His wife said to him: Is Chanina greater than you? He replied: No, but he is like a [regular] servant before the king, and I am like a noble [visiting] before the king.

18. Talmud, Avodah Zarah 17a

אמר "אין הדבר תלוי אלא בי!" הניח ראשו בין ברכיו וגעה בבכיה עד שיצתה נשמתו. יצתה בת קול ואמרה: ר"א בן דורדיא מזומן לחיי העוה"ב! [Elazar ben Durdaya] said: It depends only on me! He placed his head between his knees, and cried out in tears until his soul left him. A small voice emerged, saying, "Rabbi Elazar ben Durdaya is prepared for life in the next world!"

19. Talmud, Sanhedrin 106b

אמר רבא... ורב יהודה שליף מסאני ואתא מטרא, ואנן צוהינן וליכא דמשגח בן! אלא הקב"ה ליבא בעי, דכתיב 'וד' יראה ללבב.' Rava said... And Rav Yehudah removes his shoes and rain comes, and we cry out and no one pays attention to us! But Gd desires the heart, as it says, "And Gd sees the heart."

Religious Layer 2: Jewish assimilation and Christian help

20. Prof. Neta Stahl, *Other and Brother: Jesus in the 20th Century Jewish Literary Landscape* pg. 185

"The Lady and the Peddler" is not a story about Jesus, but rather a story about the Jewish Self and what happens to it when it gives itself away for the sake of assimilating into the Christian world. Following the encounters with Jesus, the Jew realizes his own foreignness... He also realizes the threat embodied in Christianity...

Zionism Layer 1: Don't rely on alliances with others

21. The British White Papers, <https://www.jewishvirtuallibrary.org/the-british-white-papers>

The first official manifesto interpreting the Balfour Declaration, it was issued on June 3, 1922, after the Haycraft Commission of Inquiry published its findings on the Arab riots of 1921. Although the White Paper stated that the Balfour Declaration could not be amended and that the Jews were in Palestine by right, it reduced the area of the Mandate by excluding the area east of the Jordan River, which was given to the Emir Abdullah. This document also established the principle of "economic absorptive capacity" as a factor for determining the immigration quota of Jews to Palestine.

22. Erela Abramson, **במעגלי צדק**

הוא נכתב כתגובה לחלוקת א"י המנדטורית (ב-1921) לעבר הירדן המזרחי וא"י המערבית. היה בתגובה זו ביטוי לאכזבה מהבטחות הגויים שניתנו באמצעות הצהרת בלפור והופרו.

It was written as a response to the partition of Mandatory Israel (1921) between the eastern side of the Jordan and western Israel. This response contained expression of disappointment in the promises of the nations, given via the Balfour Declaration and then annulled.

23. Examples: Eichah 4:17, Melachim II 15:19, Hosheia 12:2

עוֹלֵינוּ תְּקַלְיֵנָה עֵינֵינוּ אֶל־עֲזָרְתָנוּ הִבֵּל בְּצַפִּיתָנוּ צִפִּינוּ אֶל־גּוֹי לֹא יוֹשֵׁעַ:
כָּא פּוּל מֶלְךְ־אַשּׁוּר עַל־הָאָרֶץ וַיִּתֵּן מְנַחֵם לְפּוּל אֶלֶף כֶּסֶף־לְהָיֹת יָדָיו אִתּוֹ לְהַחֲזִיק הַמַּמְלָכָה בְּיָדוֹ:
אֶפְרַיִם רָעָה רֵעָה וְרֵעָה קָדִים כָּל־הַיּוֹם כָּגֹב וְשָׂד יַרְבֵּה וּבְרִית עִם־אַשּׁוּר יִכְרְתוּ וְשָׁמֹן לְמִצְרַיִם יִבָּל:

Our eyes are still finished, waiting for empty help; in our hopes we anticipated a nation which does not save.

King Pul of Assyria came upon the land, and Menachem gave Pul 1,000 silver *kikar* to aid him, to keep the kingdom in his hands.

Ephraim joins with the wind, pursuing the east wind all day, increasing lies and theft. They make a covenant with Assyria, and oil is brought to Egypt.

Zionism Layer 2: Zionism is a Secular Religion which leads to Judaism

24. Talmud, Ketuvot 111a

עולא הוה רגיל דהוה סליק לארץ ישראל, נח נפשיה בחוץ לארץ. אתו אמרו ליה לרבי אלעזר, אמר "אנת עולא על אדמה טמאה תמות?" אמרו לו: ארונו בא! אמר להם, "אינו דומה קולטתו מחיים לקולטתו לאחר מיתתו."

Ulla regularly traveled to Israel, but he died outside of Israel. They informed Rabbi Elazar, who said, "You, Ulla, will die on impure soil (Amos 7)!?"

Rabbi Elazar was then informed that Ulla's casket had arrived. He said, "One who is absorbed while alive cannot be compared to one who is absorbed after death."

25. Talmud Yerushalmi, Ketuvot 12:3

לא דמי הפולטה לחיק אמו לפולטה בחיק נכריה...

רבה בר קריא ור' אלעזר הוון מטיילין באיסטרין ראו ארונות שהן באות מח"ל לארץ אמר רבה בר קריא לר' לעזר מה הועילו אילו אני קורא עליהן [ירמ' ב ז] נחלתי שמתם תועבה בחייכם ותבואו ותטמאו את ארצי במיתתכן אמר ליה כיון שמגיעין לארץ היו נוטלין גוש עפר ומניחין על ארונו דכתיב [דברים לב מג] וכפר אדמתו עמו:

One who gives it up to the heart of his mother cannot be compared with one who gives it up to the heart of a stranger.

Rabbah bar Karya and Rabbi Elazar were traveling in Istreen and they saw caskets coming from outside of Israel.

Rabbah bar Karya said to Rabbi Elazar, "What good is this? I say regarding this, 'They have rejected My portion (Yirmiyah 2)' while alive, 'and they have contaminated My land' in their death!"

Rabbi Elazar replied, "When they arrive in Israel they take a clump of earth and put it on their caskets, as it is written, 'His land will atone for His nation. (Devarim 32)'"

26. Talmud, Yoma 35b

אמרו עליו על הלל הזקן שבכל יום ויום היה עושה ומשתכר בטרפעיך חציו היה נותן לשומר בית המדרש וחציו לפרנסתו ולפרנסת אנשי ביתו.

27. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה א. pg. 219

The first Lubavitcher Rebbe, on Dance as elevation

28. Talmud, Berachot 31a

כך היה מנהגו של רבי עקיבא: כשהיה מתפלל עם הצבור היה מקצר ועולה מפני טורח צבור, וכשהיה מתפלל בינו לבין עצמו אדם מניחו בזוית זו ומוצאו בזוית אחרת. וכל כך למה? מפני כריעות והשתחויות.

Such was the practice of Rabbi Akiva: When he prayed communally he abbreviated and ascended, lest he strain the community. And when he prayed privately, one would leave him in one corner and find him in a different corner. Why so much? From the bendings and bowings.

29. Rabbi Abraham Isaac Kook (20th century Israel), Orot haTehiyah 9 (Naor translation)

If at a certain time there should be found an arousal, whereby people will speak only of the spirit of the nation and will attempt to negate the spirit of Gd... What should the righteous of the generation do? To rebel against the spirit of the nation, even verbally, and to reject its assets, this is something impossible: The spirit of the Lord and the spirit of Israel are one. Rather, the righteous must work hard to reveal the light and the holiness in the national spirit...

Conclusion: Redemption

30. Midrash Mishlei 9:2

ור' יהושע הגרסי תלמידו היה משמשו, ערב יום טוב נפטר ממנו והלך לביתו, בא אליהו ועמד על פתח ביתו, א"ל שלום עליך רבי, א"ל שלום עליך רבי ומורי, א"ל כלום אתה צריך, א"ל כהן אני ובאתי להגיד לך שר"ע מת בבית האסורים, מיד הלכו שניהם לבית האסורים ומצאו פתח שער בית האסורים פתוח ושר בית הסוהר היה ישן, וכל העם שהיו בבית האסורים היו ישנים, והשכיבו את ר"ע על המטה ויצאו...

And his student Rabbi Yehoshua haGarsi served [Rabbi Akiva in jail]. On the eve of Yom Tov he left him and went home, and Eliyahu came to the entrance of his home. He said, "Greetings, my master." [Eliyahu] replied, "Greetings, my master and teacher." He asked, "Do you need something?" [Eliyahu] replied, "I am a kohen, and I have come to tell you that Rabbi Akiva has died in the prison." Immediately, both of them went to the prison and found the prison entrance open and the warden sleeping, and all of the prisoners sleeping. They lay Rabbi Akiva on a bed and left...

31. Talmud, Ketuvot 104a

אמר ר' אלעזר בשעה שהצדיק נפטר מן העולם שלש כיתות של מלאכי השרת יוצאות לקראתו...

Rabbi Elazar said: When a righteous person passes away, three groups of ministering *malachim* go out to greet him...

32. Tosefta, Negaim 6:2

...אין מולינין בה את המת ואין מעמידין בתוכה עצמות אדם... ואין מקימין בה קברות חוץ מקברי בית דוד וקבר חולדה הנביאה שהיו שם מימות הנביאים הראשונים...

We do not leave a corpse and we do not leave human bones there... And we do not establish graves, other than the graves of the house of David and of Chuldah the Prophetess, which were there since the times of the early prophets...